

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Το ευρωπαϊκό βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ»

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί διασκευασμένο απόσπασμα άρθρου, το οποίο δημοσιεύθηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 2020 στον διαδικτυακό ιστότοπο της Εφημερίδας των Συντακτών.

Με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη θεσμοθετείται ένα πανευρωπαϊκού κύρους και εμβέλειας βραβείο, το Βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ». Με τη συμβολική επιλογή του ονόματος της Βυζαντινής Αυτοκράτειρας Θεοφανούς, η συνδρομή της οποίας υπήρξε καθοριστική για την πολιτιστική αναγέννηση του δυτικοευρωπαϊκού χώρου, και του τοπόσημου της Ροτόντας για την Τελετή Απονομής –ενός κορυφαίου μνημείου που μαρτυρεί τη Ρωμαϊκή, Βυζαντινή, Ορθόδοξη, Οθωμανική και Ελληνική επίδραση στη διαμόρφωση της Ευρώπης–, το Βραβείο έχει ως στόχο:

- Να βραβεύσει προσωπικότητες ή οργανισμούς για τη συμβολή τους στην κατανόηση και την ενίσχυση της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιδέας.
- Να προωθήσει στην κρίσιμη σημερινή συγκυρία τη συνειδητοποίηση των κοινών αφετηριών των διαφορετικών γεωγραφικών μερών της Ευρώπης, των ιστορικών αλληλεξαρτήσεων των λαών της, καθώς και της σημασίας αυτών για τη σημερινή ευρωπαϊκή συνεργασία και τις σχέσεις της Ευρώπης με τους γειτονικούς της πολιτισμούς.
- Να επισημάνει και να δημοσιοποιήσει τη συνεισφορά των βραβευόμενων, διευρύνοντας την αντίληψή μας για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ευρωπαϊκή συνεργασία και τις κοινές μας ρίζες στην ιστορία.

Σε μια εποχή όπου περισσότερο από ποτέ χρειάζονται γέφυρες αλληλοκατανόησης των διαφορετικών λαών που συναπαρτίζουν τη σημερινή Ευρώπη, το Βραβείο «Αυτοκράτειρα Θεοφανώ» προβάλλει την ευρωπαϊκή συνεργασία, τη σημασία της παιδείας και του πολιτισμού, την ισότητα των φύλων και των λαών. Ως επιστέγασμα αυτών των πρωταρχικών αξιών, η Συμβουλευτική και Διοικούσα Επιτροπή του Ιδρύματος Θεοφανώ επέλεξαν για την απονομή του πρώτου βραβείου έναν θεσμό που εκφράζει έμπρακτα την ιδέα της ευρωπαϊκής συνεργασίας και κινητικότητας και ενισχύει ουσιαστικά την αλληλοκατανόηση των ευρωπαϊκών λαών στον πυρήνα του ίδιου του μέλλοντος της Ευρώπης, τους νέους: το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ERASMUS.

Φέροντας το όνομα του Ολλανδού φιλόσοφου Έρασμου, αντιπάλου του δογματισμού, που έζησε και εργάστηκε σε πολλά μέρη στην Ευρώπη, για να διευρύνει τις γνώσεις του, ο θεσμός του ERASMUS είναι άμεσα συνδεδεμένος με την κινητικότητα και την εμπειρία των νέων σε διαφορετικές χώρες της Ευρώπης. Τριάντα τρία χρόνια μετά τη θέσπισή του, και μετρώντας περισσότερους από 9 εκατομμύρια συμμετέχοντες, το πρόγραμμα ERASMUS συμβάλλει στη διαμόρφωση των Ευ-

ρωπαίων πολιτών του αύριο: αυτών που -μέσα από το βίωμα του προγράμματος- μπορούν να κατανοήσουν ότι οι επιμέρους ιστορικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις της Ευρώπης είναι μέρος μιας ευρύτερης γεωγραφικής και πολιτισμικής ενότητας, έτσι όπως αυτή εκφράζεται μέσα από την κοινή ευρωπαϊκή συνείδηση, την ενιαία Ευρωπαϊκή Ιδέα, και τη συνεργασία των λαών.

A3. Αξιοποιώντας στοιχεία από το κείμενο να γράψεις ένα άρθρο (200-250 λέξεων) που να προβάλει / διαφημίζει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα μαθητικής κινητικότητας Erasmus. Να φροντίσεις, ώστε το άρθρο σου να πληροφορεί τον/την αναγνώστη/-στρια για τη δράση του προγράμματος και να τον / την παροτρύνει να συμμετάσχει ενεργά στις δραστηριότητες του προγράμματος.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ (1922-1988)

Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος

Το ποίημα που ακολουθεί είναι απόσπασμα από το γνωστό ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη «Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος» (Ποίηση, Κέδρος, 1979).

Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος
δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν' αγωνίζεσαι για την ειρήνη και
για το δίκιο.
Θα βγεις στους δρόμους, θα φωνάξεις, τα χείλια σου θα
ματώσουν απ' τις φωνές
το πρόσωπό σου θα ματώσει από τις σφαίρες — μα ούτε βήμα
πίσω.
Κάθε κραυγή σου μια πετριά στα τζάμια των πολεμοκά-
πηλων
Κάθε χειρονομία σου σα να γκρεμίζεις την αδικία.
Και πρόσεξε: μη ξεχαστείς ούτε στιγμή.
Έτσι λίγο να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια
αφήνεις χιλιάδες παιδιά να κομματιάζονται την ώρα που παί-
ζουν ανύποπτα στις πολιτείες
μια στιγμή αν κοιτάξεις το ηλιοβασίλεμα
αύριο οι άνθρωποι θα χάνονται στη νύχτα του πολέμου
έτσι και σταματήσεις μια στιγμή να ονειρευτείς
εκατομμύρια ανθρώπινα όνειρα θα γίνουν στάχτη κάτω απ'
τις οβίδες.
Δεν έχεις καιρό
δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου

αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένας άνθρωπος, σύμφωνα με το ποιητικό υποκείμενο; Συμφωνείς ή διαφωνείς με την άποψή του και γιατί; Να τεκμηριώσεις την ερμηνεία σου, αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου.

ή

2. Να μεταγράψεις το ποίημα σε πεζό κείμενο, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο, κατά τη γνώμη σου, ρηματικό πρόσωπο, ώστε να τονιστεί η συλλογική ευθύνη και το ομαδικό πνεύμα.

Μονάδες 25